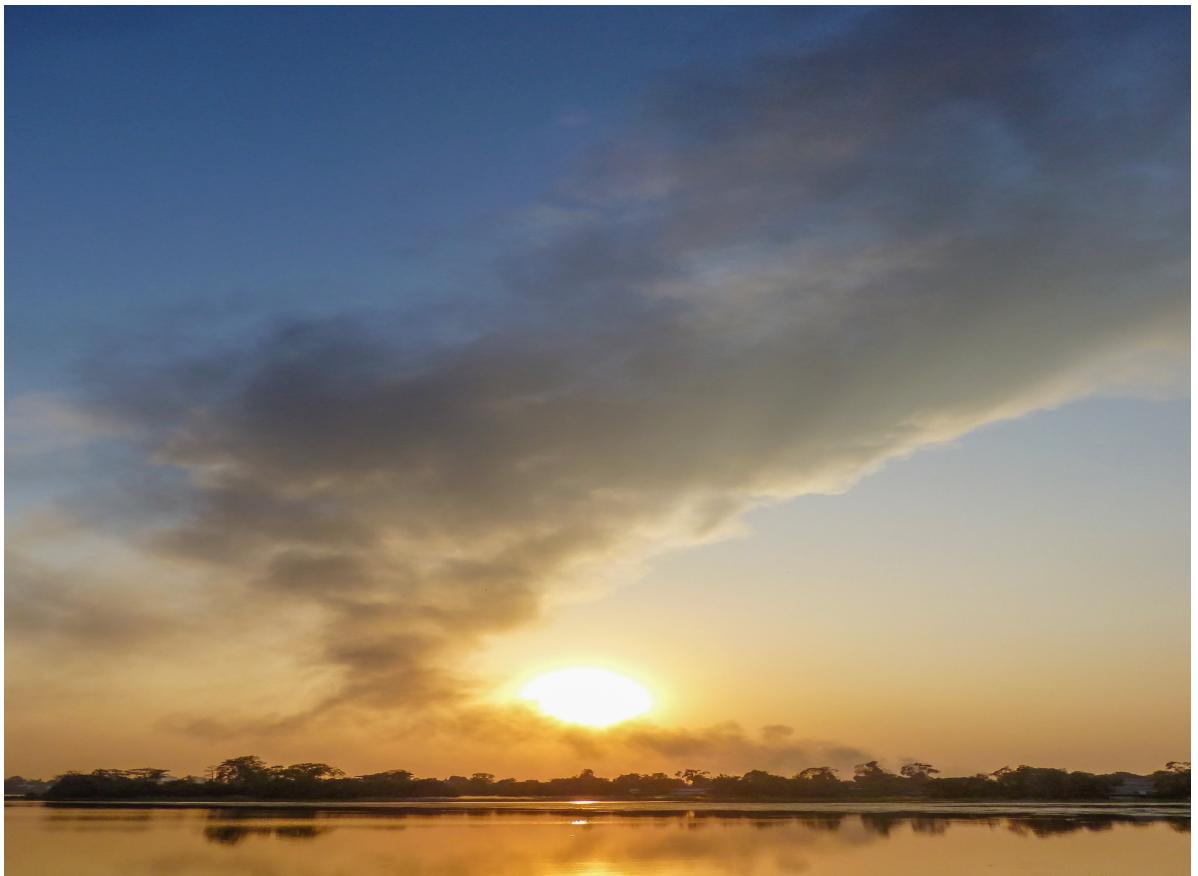

YA ANHTE KARAI KASANG KAW NA HPA
MYIT MADA LU NA TA?
Yakhkak ten ni hta Karai Kasang hpe
kamhpa manoi manat ai lam hte seng ai
Sumrai ni- 9 Gumhpawn

Ka lajang ai,
Rev. Timothy C. Geoffrion, Ph.D., D.D.

TENGMAN AI WENYI LAM- MASUM

Tsinyam tsindam lapran, na a makam masham hpe shangang shakang ya na, na a arawn alai hpe gawgap ya na, na a myit mada lam hpe bai jaw ya na matu, Karai Kasang hpe myit mada nga u.

A ga! Ndai nta kaw na ngai galoi mi she lu pru wa na ta? Mi na zawn anhte galoi bai lu nga na ta? Ya yang, American masha tsalam shadang 95% daram nta kaw nga ra taw ai. Mungkan ting, masha wan hkying hku pat shingdan sharawng da hkrum nga ai. Masha nkau mi a matu hpa n ra nga ai. Nkau mi a matu gaw, dingyang man man galaw taw ai lam ni a lapran, jahkring mi sha hkring mat ai raitim, aten galu ruyak tsinyam ni byin wa ai shaloi, grau myitru shoichyum hkrum nga ai. Bat law law nta kata kaw chyu nga wa ra ai, bungli n lu galaw mat ai, shawnglam hta hpa byin na n chye mat ai a majaw, myitru ai lam ni grau jat wa ai. Lai wa sai bat kaw nna masha ni rawt gumlang wa masai. Masha ni lam ntsa de pru wa masai. Dai majaw masha wan 2.5 jan ana zinli kap hkrum sai hte shata kachyi mi laman, masha 160,000 jan si sai.

Ndai zawn re ten ni hta, Hkristan ni hpa wa lu myit, lu hkamsha, lu galaw ai rai ta?

Masa lam ni n bung hkat tim, maren sha yakhkak jamjau hkrum ai ten ni (zingri zingrat hkrum ai, sanghpaw hten mat ai, htawng rawng ra ai) hta, Kasa Pawlu gaw ning nga tsun lai wa ai: “Ya chyawm gaw, makam masham, myit mada ai hte tsawra ai myit ngu ai lam masum rai nga ai, raitimung, dai hte hta grau kaba ai gaw tsawra ai myit rai nga ai” (1

Korinhtu 13:13). Daini na ten hta, makam masham ngu ai hpa hte bung nga ai kun? Myit mada lam hpe gara kaw mu tam na ta? Tsawra ai myit gaw kanang ta?

Makau grupyin hpe yu dat ai shaloi, anhte a kata hta, tatus galaw ai ni hpe mu nna ngai grai chyeju dum shakawn nga nngai. Tinang a asak hpe madung n tawn ai sha, kaga masha ni a asak hpe hkye la nga ai, hti n dang hkra law la ai share shagan Sarawun ni, tsi magam gun ni, tsi hpe sawk tam nga ai ni hte kaga dawjau apnawng nga ai shawa masha ni a majaw, shagrit shanem ai hte myit n-gun lu nga nngai. Dai hta sha n-ga, shingni ninghkrin ni, yungwi ninghkrin ni, ga shagawp ningka ni a sawnhpan shachyaw let hpaw madun dan ai lam ni, matsan lusu n lata tsawra matsan dum ai myit hte dawjau shingtaw ya nga ai ni, langai hkrai hku nna mung tsawra myit madun karum ningtum ya nga ai masha ni law law a majaw, myit shalan lu ai hte n-gun atsam lu la nga nngai.

Shanhte a hkumhkrang ni pat shingdan sharawng da hkrum nga ai raitim, tinang a myit masin ni hpe pat shingdan n hkrum hkra ninghkap nga ai, kaja ai hku mu mada lu ai ni mung nga nga ma ai. Ndai zawn kaja ai hku mu mada nga ai ni gaw, hka gawm hta hka ka-ang hkrup naw ngam nga ai ngu myit la let, shara shagu hta ahkaw ahkang nga ai lam ni hpe mu mada chye nga ma ai. Tinang a dinghku hpe ahkying aten grau lu jaw ai, yungwi shingni hte kaga sawnhpan shachyaw la na lam ni a matu grau aten jaw lu ai, azim sha nga let hkringsa la ai, laika hti ai hte myit alai la ai, manaw manang ni hte matut mahkai ai lam ni hta ahkying aten grau jaw wa lu ma ai. Tinang hte ni ai tsan ai kaw nga nga ai ni hpe Hkristu a tsawra myit hpe madun lu ai, lachyum rawng ai lam nnan ni hpe sharin la lu nga ma ai.

*The North Porch of the Chartres Cathedral, France hta madun da ai
Yoba a tsinyam tsindam*

Raitimung, masa lam law law a majaw, masha shagu gaw tatut galaw lu ai ni (shing nrai) kaja ai hku mu mada lu ai ni n rai nga ai. Coronavirus hkamsha nga ai ni, pat shingdan sharawng da hkrum ai ni, bungli ni hpe pat kau ra ai ni a matu gaw, machyi tsinyam hkrum, hkrit tsang lam hte hkrat sum lam kaba nan rai nga ai. Nkau mi, tinang a kashu kasha ni akajawng sha si htum mat, machyi makaw kaba hkrum ai Yoba zawn hkamsha nga ma ai. Yoba hku nna ga de gum dagup let, Karai Kasang hpe hkrap ngu hkrap ngoi dan ai hte, shi n dang chyena lu ai yawnhkyen tsinyam lam ni hpe hkrum kadup sha ra nga ai re. N myit mada ai sha, tinang tsawra ai ni si mat hkrum ai majaw, tinang a sakhkrung lam hte kanbau bungli ni pat shingdan hkrum ai majaw, yawn madai nga ai mungkin masha ni grau grau law wa nga ai. Hpa majaw ndai zawn tsinyam tsindam ni hkamsha ra ai hpe n chye lu ma ai. Shanhte hpe kaning re ai lam ni ahtu shabyin dat nna, hpa baw matut byin wa na mung n chye nga ma ai. Lama wa, nang mung ndai zawn hkamsha nga ai rai yang, kalang lang tsinyam tsindam lapran, myitru myit tsang myit dawhnen ai lam ni hpe lai di lawt kawt lu na matu, n mai byin ai hpe chye da ra nga ai. Kalang lang, kaja ai hku mu mada lu ai raitim, myit mada lam hpa n lu ai ten ni mung nga ai. Ndai zawn byin chye nga ai. Karai Kasang hpe kamsham ai lam hta galoi mung myit n-gun rawt let myit simsa nga na gaw n rai nga ai. Karai Kasang hpe kamsham ai lam gaw, tatus galaw na matu hte kaja ai hku mu mada lu na matu sha n rai nga ai. Kamsham ai lam gaw, nang Karai Kasang hpe jum da na matu n mai byin ai ten (shing nrai) nang hta myit n-gun atsam n nga ai ten ni hta, Karai Kasang nang hpe jum da ya nga ai hpe kamhpa ai lam rai nga ai.

Raitimung, myit mada shara nga nga ai.

Tengman ai Wenyi lam 3: Tsinyam tsindam lapran na a makam masham hpe shangang shakang ya na, na a arawn alai hpe gawgap ya na, na a myit mada lam hpe bai jaw ya na matu, Karai Kasang hpe myit mada nga u. (Roma 5:3-5, 8:28-29, 2 Korinhtu 1:8-9, Sharung Shayawt 3:22-24)

Roma laika hta Kasa Pawlu gaw, shinggyim masha ni tsinyam tsindam hkamsha nga ai lam hpe, Karai Kasang maga tsap nna tsun shaga ai lam (shing nrai) tsun sanglang dan ai lam hpe n galaw wu ai. Raitim, tsawra myit hte hpring ai Karai Kasang gaw tsinyam tsindam lapran shinggyim masha ni a matu, mai kaja ai lam galaw ya nga ai hpe madung tawn tsun da nga ai.

Dai hta n-ga, tsinyam tsindam hta e mung anhte kabu gumrawng ga ai;
tsinyam tsindam mahtang gaw shakut sharang ai,
shakut sharang ai gaw myit marai ai,
myit marai ai gaw myit mada ai shabyin nga ai hpe,
anhte chye ga ai: dai myit mada ai chyawm gaw,
kaya kahpa jahkrum mi ai n rai:
kaning rai nme law anhte hpe jaw da sai
Chyoipra ai Wenyi e Karai Kasang a tsawra ai myit,
anhte a kraw lawang hta e ru bang ya mani ai.
(Roma 5:3-5)

Ruyak tsinyam tsindam ni hpe aten galu hkamsha wa ai shaloi, anhte a hkumhkrang hte myit masin ni gaw hkam jan lu ai madang kaw na, lai mat wa lu nga ai hpe Pawlu chye wu ai. Karai Kasang kaw karum hpyi ga ai raitim, maitsai wa ai lam n nga ai shaloi (shing nrai) tsinyam tsindam ni matut byin taw ai shaloi, myit htum dawhten ai, hkrit ung-ang mat ai, Karai Kasang hpe n kamsham mat ai lam ni byin wa lu ai. Raitim, shingre ai aten ni hta, Karai Kasang kaw na n myit mada ai mauhpa lam ni hpe anhte hkamsha lu nga ai. N myit mada ai sha ngwipyaw simsa ai lam lu la nga ai. Anhte a makau grupyin kaw nga nga ai masha ni a lanu lahku ya ai lam ni hku nna, Karai Kasang a tsawra myit hpe anhte kalang lata mu mada lu nga ai. Anhte a sakhkrung lam hpe jum hkang nga ai mara ni hpe tawn kau lu ai hte, myit n-gun nnan hkam la lu wa ai. Galoi mung bai n mai lu na daram myit mada lam mat mat ai ten ni hta, n myit mada ai sha lama ma kaw (shing nrai) marai langai ngai kaw tsawm htap ai lam hpe bai mu wa lu ai.

Ndai zawn re ai Karai Kasang kaw na n myit mada ai mauhpa chyeju ni a majaw, Karai Kasang hpe kamsham ai lam hta ningnan bai shangai la lu ai. Tsinyam tsindam ni a lapran, Karai Kasang hpe grau kamsham lu na matu, anhte a atsam marai ni hpe shangang shakang la lu ai. Karai Kasang a mai kaja ai lam ni hte hkrum kadup ai lam gaw anhte a arawn alai ni hpe jasen jaseng kau ya nna n-gun mung shaja ya lu nga ai. Anhte a wenyi sakhkung lam hpe ningnan bai n-gun shajat la lu ai. Karai Kasang a tsawra myit hpe lam ningnan hku nna bai hkam la lu wa ai. Yesu Hkristu a tsawra myit hpe anhte a kata hta mu mada wa lu ai majaw, yaw shada lam, lachyum rawng ai lam hte kabu gara ai lam ni hpe bai hkamsha wa lu ai. Myit mada lam mung, ya kalang lata, ningnan bai prut pru wa sai. Anhte shamai shatsai hkrum sai majaw (shing nrai) mayak mahkak lam ni kaw na shalawt la hkrum sai majaw n rai nga ai. Raitimung, anhte a mabyin masa lam ni a lapran, Karai Kasang a tsawra lanu lahku ya ai lam ni hpe mu mada lu hkra, Chyoipra ai Wenyi myi jahpaw ya dat ai majaw rai nga ai. Anhte ni asum jaw kau na hkyen nga ai ten (shing nrai) asum jaw kau sai ten hta, Karai Kasang anhte hpe bai hkra ahtawk dat ai lam rai nga ai.

Tsinyam tsindam lapran anhte a sakhkrung lam hta Chyoipra ai Wenyi bungli galaw wa ai hte maren, anhte ni kabai da n hkrum ai hpe mu wa ai. Nsin chyipmak re ai ten ni hta anhte hte rau marai langai ngai gaw shara mi hta nga nga ai. BC 586 ning hta Jerusalem Nawku Htingnu htenza mat nna Babelon mungdan de bawng masha ni hku nna sa hkrum ai shaloi, Israela amyu sha ni byin hkrum sha ai zawn, anhte mung hkrup ai, yawn ai, gawngrun ai myit masin hte mara ni hpe yin la ai (shing nrai) yawn madai nga na ga ai. Raitim, shanhte zawn anhte mung, myihtoi Yeremia tsun ai hte maren, lu tsun ai ten ni du wa na ga ai.

Yehowa a chyeju majaw sha, anhte n htum mat ga ai;
shi a matsan dum ai myit ma mat chye ai n rai.

Dai gaw jahpawt shagu ningnan rai nga ai;

na a kangka myit galu kaba nga ai.

Yehowa nye a kumhtaw rai nga ai,

nga nna nye a myit masin tsun lu ai majaw,

Shi hta ngai myit mada nga nngai.

(Sharung Shayawt 3:22-24)

*Wudang ntsa kaw na Yesu a hkumtsawp hpe jahkrat la ai shaloi,
yawnhkyen nga ai Mari hte Yawhan*

Tatut jailang na Wenyi lam

Ya nang, sum kaba byin taw ai, myit mada lam mat mat ai (shing nrai) hkrit tsang taw ai lam ni hkrum sha nga ai kun? Nang n rai yang, na a makau kaw nga ai marai langai ngai (shing nrai) nang tsawra ai wa hta byin taw na re. Kaja wa sha byin taw ai rai yang, loi ai lam gaw n rai nga ai. Raitim, myit mada shara nga nga ai. Ya yang nang hkamsha, hkrum kadup nga ai lam ni hta grau kaba ai tengman ai lam nga ai. Na a mayak mahkak, ruyak tsinyam ni mahkra kaw na nang hpe Karai Kasang n shalawt la ai raitim, Karai Kasang gaw n dangdi lu ai wa gaw n rai nga ai. Karai Kasang gaw, nang n-gun atsam n nga mat ai ten, myit dawhten mat ai ten ni hta, n mai byin lu sai kaja ai lam ni hpe shabyin ya lu nga ai.

Tsinyam tsindam hkrum sha nga ai ten, hpanda ai lam ni yawn madai nga ai ten, gara hku akyu hpyi ra na n chye mat ai ten ni hta, Kasa Pawlu gaw myit mada lam hte n-gun jaw ga tsun dat nga ai.

Dai rai nna, shakyet tawn da ai hte maren,
 shaga la ai hkrum ai ni ngu ai, Karai Kasang hpe tsawra ai ni a matu mara,
 yawng mayawng mai kaja hkra jawm byin wa sai, anhete chye ga ai.
 Kanning rai nme law, shi a Kasha gaw kahpu kanau lanlak hta e
 alat ningshawng tai u ga, shawng nna chye tawn da ai ni hpe,
 shi a Kasha a gawng shingyan hte bung na matu,
 shi shanhte hpe shawng nna san tawn da mu ai.
 (Roma 8:28-29)

Karai Kasang a myit kaw rawng ai mai kaja lam ngu ai hpa rai ta?

“Mai kaja lam” ngu ai gaw, nang shamai shatsai hkrum ai, sutsu ngamu ngamai wa ai (shing nrai) nang myitru myit dawhten ten ni hta hpyi shawn ai lam ni n rai nga ai. Karai Kasang galaw ya ai mai kaja dik htum gaw, tsinyam tsindam lapran hta nang hpe Yesu Hkristu hte grau grau bungpre wa shangun ai lam rai nga ai. Karai Kasang a kasha zawn, makam masham, myit mada lam hte tsawra ai lam hta grau grau hpringtsup wa lu na matu rai nga ai. Nang byin mayu dik ai lam gaw galoi mung tsinyam tsindam kaw na lawt mayu ai (shing nrai) na a prat hta lamik kumla ni hkrum wa na matu ni rai na re. Ngai mung dai zawn sha rai nga ai. Raitim, Karai Kasang galaw ya na, n galaw ya na, kadai mung n chye lu nga ai. Nang dai zawn hpa byin wa na n chye lu ai lam ni hte asak hkrung let Karai Kasang hpang de sit shang manoi manat nga na i? Nang ra ai hku Karai Kasang galaw ya na hpe myit mada nga ai lam ni hpe tawn kau da na kun? Karai Kasang gaw shi myitra hte maren, tsinyam tsindam lapran na a matu, mai kaja ai lam ni hpe galaw ya na re hpe myit mada nga na kun? Ndai gaw anhte a kamsham ai lam rai nga ai. Ndai gaw anhte a myit mada ai lam rai nga ai.